

צבוע צהוב

כים היו גיבורי ילדותנו. עולם שלם של מכבים וקנאים, בריכוכבא ו' גאריבאלדי, אנשימתרת איריים ולוחמי שיתרון הולנדיים.

בין אלה היה שמור מקום של כבוד ל' מארגן השביתות, מנהיג הפועלים שקם נ' גד עריצות הבוסים. שורה ארוכה של ספרים — מז'רמנאל של אמיל זולא ו' עד לכתביהקרב של אפטון סינקלייר — נטעו בלבנו את ההערצה הלוהטת לאנשים האמיצים שקמו מול לועי'הרובים של ערי' צים, ושרכשו בדם את זכותם של הפועלים להתארגן באגודות מקצועיות.

אותם ספרים גם לימדו אותנו לשנוא. בצידם של אנטווכוס וטיטוס, בצד קלגסי השלטון הור של כל התקופות, עמדו ה' אויבים המסורתיים של איגוד הפועלים; השריו המכור, מפירי'השביתה הגיבוים, ה' פוליטיקאים המשוחתים.

אולם בראש הרשימה השחורה, כסמל השפלות והתועבה, עמד המוסר שנקרא בשם "האגודה הצהובה".

היתה זאת האגודה המקצועית הכוזבת, שאורגנה עלידי עסקנים מושחתים, שכירי המעבידים. אגודה זו התימרה לייצג את הפועלים ולפעול למענם, אך למעשה היתה מכשיר בידי המעבידים כדי לזכא את ה' פועלים, למנוע את ארגונם, לחסל בכוח שביתות ולהוריד את השכר.

ברוב הארצות נעלמו "האגודות הצהור' בות" זה מכבר. הם נישארו רק כזכר עמום מימים עברו. כי גם הקאפיטליזם המודרני למד כי מכשיר כה שפיל, כה גס, שוב אינו כדאי. המשק הקאפיטליסטי בנוי כיום על שיתוף'פעולה עם פועלים בעלי הכרה, יוזמה והשכלה, המוכנים והמסוגלים לקדם את המפעל.

ורק בארץ אחת נישארה האגוד' דה המיקצועיות הצהובה על כנה: במדינת'ישראל.

כי שרשרת האירועים, שהובילה השבוע לשביתה צוות'האווירי באל'על, היה רגע קטן אחד. הוא היה חשוב מכל החיכוכים הענייניים על גורמי הסוכסוך, מכל הפרטים שהיו שנויים במחלוקת בין ההנהלה והשובתים.

באחת האסיפות של אנשי צוות'האווירי הופיע האיש הממונה עליהם מטעם ההס' תדרות — עסקן הסתדרות'הפקידים בשם זאב ברש. ברש זה הסתגר בחיכות אישי עם אחד האחיראים, צעיר בשם אברכנאל. צעק ברש, בזעם: "אל תשכח שאתה או' כל את הלהם שלנו!"

השוב אברכנאל, בשקט: "אתה טועה. אתה אוכל את הלהם שלנו!" נידמה כי בחליפת'דברים קצרה זו טמון כל הסוד של סיכסוך זה, וגם של כל סיכסוכי'העבודה שהסעירו את המדינה.

מי אוכל את הלהם של מי? ה' עסקן אוכל לחם העובדים, או ה' עובדים את לחם העסקן?

למראית עין, צדק אותו אחיראי תמים. כי אחרי ככלות הכל, מה זה אירגון'פועלים? אגודה מקצועית היא אירגון וולונטארי — כלומר, ארגון המבוסס על הרצון ה' חופשי של המתארגנים. החברים משלמים דמי'חבר, כדי לפרנס סגל של מזכירים, הפועלים בשמם ולמענם. מזכירים אלה נביחרים באורח דמוקראטי עלידי כל ה' חברים.

אם כן, אין מזכיר האגודה המקצועית אלא פקידים של חברי האגודה. ירצו אלה, יפטרו אותו. ירצו, יעלוהו בדרגה. ירצו, ינצפו בו או שבתוהו. שהרי אין לו שום סמכות וזכות, זולת הסמכות והכוח המוקנים לו כנציגם שלהם.

האגודה המקצועית היא, מטבעה, אחד המיכנים הדמוקראטיים ביותר עלי אדמות. מטרתיה ברורות ומוחשיות. חבריה מכי' רים זה את זה. מזכיריה באים מתוך ה' שורה, וכל תכונותיהם גלויים לעיני כוח' ריהם.

זוהי אגודה מקצועית. כך למדנו מן ה' ספרים. כך קראנו בעתונים זרים — א' מריקאיים, בריטיים, צרפתיים.

אך יתכן כי תמונה זו, שעמדה לנגד עיניו של האוויראי אברכנאל, אינה נוגעת למציאות הישראלית. כי הנה ש' מעתי כמה פסוקים, שאינם משתבצים כ' תמונה אידיאלית זו.

"אנחנו מנתקים את כל המגע שלנו עם פועלי המאפיות!"
מי אמר זאת? ארגון בעלי המאפיות? לא. זאת היתה הודעה רישמית

לא. קשה לתאר זאת. שהרי הנבחר רוצה להיבחר שוב, ואין צורך להזכיר למוכיר במי הוא תלוי.

על כן אין מנוס מן המסקנה: הדוברים הנ"ל יודעים כי אין הם שליחי ציבור הפועלים, וכי לא העוברים הם שבתרו ושיבחרו בהם.

שמה לא בחר בהם איש? שמה יש לנו עסק עם נפוליאונים, קיסרים בחסדי'שמיים שאינם תלויים בבני'תמותה? יכולנו להתפתות להאמין בזאת, למיש' מע הצליל הנפוליאוני של הפסוקים הנ"ל, ואלפי פסוקים דומים ששמענו בשנים ה' אחרונות. אולם אנחנו מכירים את ה' נפוליאונים האלה, ולא מהיום. אנחנו זוכרים את בקר, משל ושות' כאשר עוד היו מתרוצצים בין מקומות'העבודה על אופ'

ארצות-הברית, 1877: שביתה של פועלי הרכבת

ניהם, כשלא היו אלא ברגים קטנטנים במכונה הגדולה. זה לא היה לפני זמן רב.

כתבר, איפוא, שמישהו מינה או' חם, את הנפוליאונים'במהדרת'כיס אלה. מסתבר גם שמישהו זה לא היה ציבור. העובדים העיבריים בארץ'ישראל, המופיע בשם הפירמה. כי על העובדים הם מצפפים.

אם כן, מי הבחור? את מי הם מייצגים? במי תלויה הקאריירה שלהם? את מי הם משרתים?

בפרשת "אל על", לא נותר שי' מן של ספק: מנהיגי האיגוד ה' מקצועי משרתים את המעביד.

אם איפעם העידה כנופיית'עסקנים על עצמה שהיא אגודה צהובה, הרי עשה זאת האיגוד המקצועי בפרשה זו. הוא מלשין על השובתים בחוף'לארץ, בפני האירגון העולמי. הוא מעודד את ההנהלה להביא מפירי'שביתה, חלאת המסורת הפועלית, ומודיע מראש כי מפירי'השביתה הזרים ייהנו מחסות ההסתדרות. גרוע מזה: הוא מגיע אל שיא התועבה, לפי המושגים ה' מסורתיים של המאבק המקצועי, בסומכו את ידו בגלוי על החלטת ההנהלה לפטר את השובתים בעוון שביתתם.

כשביל מעשים כאלה היו שוב' תים אמריקאיים, בימים הגדולים של המאבק המקצועי, מרוצצים את הגולגולות של עסקני האגוד' דות הצהובות שלהם. את התמר' נות אפשר לראות בכל ספר מי'

ציור של היסטוריה אמריקאית. אבל מיהו, בעצם, המעביד? מי זה אל על?

"אל על" היא חברת'ימניות. א' חד מבעלי'הימניות העיקריים כי' חברה הוא ההסתדרות.

הנה נפתרת התעלומה: האגודה הצהובה הזאת אינה משרתת מעבידים זרים. זוהי אגודה צהובה עוד יותר, ש' גיבורי המאבק המקצועי אף לא חלמו עליה: אגודה שהיא עצמה המעביד.

ואולי להיפך: מעביד שהוא עצי' מן מקיים מחלקה לאיגוד מקצועי. זרים תמהים לא פעם: מדוע בכלל יש "מחלקה לאיגוד מקצועי" בהסתדרות, ש' כולה אינה אלא איגוד מקצועי? הרי אין באוניברסיטה "מחלקה לחינוך אקדמאי", ואין בצה"ל "מחלקה לענייני צבא".

הנה התשובה: ההסתדרות אינה, כי' עיקרה, אגודה מקצועית. היא קודם כל מעביד, טרסט כלכלי עצום העושה עסקים, המעסיק אלפי עובדים.

טרסט זה מקיים, בין שאר מחלקותיו, מחלקה לאיגוד מקצועי.

זוהי מחלקה חשובה, כי היא דואגת לכך ששכר הפועלים (ו') כראש וראשונה שכר העובדים של הטרסט עצמו) לא יעלה. כי בכך תלויה כדאיות העסקים.

ידו פיימונו את הניתוח כאן, היינו לחוטאים באמירת חצי'אמת. אמרנו כי ההסתדרות היא האגודה הצהובה של עצי' מה. אין זו כל האמת.

נכון: אגודה צהובה זו משרתת את ה' טרסט ההסתדרותי העצום. היא משרתת את המעבידים הקשורים עם הטרסט הזה. ממילא היא משרתת, באופן אוטומטי, את כל המעבידים, שיש להם אינטרסים זהים עם האינטרסים של המעביד ההסתדרותי.

אבל זה לא הכל. זה אפילו לא העיקר.

הבוס האמיתי של ההסתדרות, הבוס ה' אמיתי של בקר ומשל, עומד מעל לחברת' העובדים ולסולל'בונה. מעל למעבידים ה' פרטיים, מעל לאל על.

הבוס הזה הוא מפא"י. ליתר דיוק: הכת' הקטנטנה החולשת על מפא"י, כת המני' היגים של הדמוקטטורה הישראלית.

בדמוקטטורה, כמו בכל דיקטטי' מורה, אין מקום לשביתות אמני' תיות.

האגודה המקצועית הצהובה, ששמה ה' הסתדרות, היא אחד המכשירים של ה' מיסטר הזה. בחור מכשיר, יש לה שמישה' ברורה וחד'משמעות: לדאוג כי ציבור ה' עובדים, שהוא רוב אזרחי המדינה, ימלא בציינתות ובדייקנות את פקודות השלטון. כי הפעולה הכלכלית ממלאה תפקיד חשוב מאוד במיבנה דמוקטטורה כזאת. ה' מיסטר עושה עסקים, כוחו בנוי על מנגנון עצום של חלוקת השלל הזורם מבחוץ. אם ידרשו הפועלים חלק גדול יותר מן השלל הזה, יתערער כל מאזן'הכוחות הפנימי של המישטר.

זהו מכשיר אחד מיני רבים. הוא פחות חשוב לשלטון מ"מערכת הבטחון", למשל, אבל יותר חשוב ממישטר'ישראל והמימ' על הצבאי, אך אין זה הבדל קרוני: ימלא מושל הצבאי המדכא את המיעוט, הרב ה' מקיים את הכפייה הדתית, ומזכיר ההס' תדרות המדכא שביתות — כולם זרועות של תמנון אחד.

משום'ימה — אולי בגלל הספרים שקראתי בילדותי — איש ה' אגודה הצהובה בזוי בעיני ביותר.